

Вчера сайтът **desebg.com** даде конкретен пример на манипулация от новите учебници по история. Става въпрос за [явна манипулация в учебника на изд. „Булвест 2000” в урока за историята след прехода, който е писан от бившия член на БКП и БСП проф. Искра Баева](#)

, историк в Софийския университет „Св. Климент Охридски” и част от екипа на Евразийския център „Via Evrasia”. Спестявайки факта, че експертна комисия се произнася за автентичността на записа, уличаващ комунистическият функционер Петър Младенов в репликата „По-добре е танковете да дойдат”, произнесена по време на митинга пред парламента на 14 декември 1989 г., Баева е изработила абсолютно манипулативен текст, на който жертви ще бъдат нищо незнаещите за този случай, камо ли подробностите му бъдещ ученици по история за 10 клас, ако МОН одобри този учебник на изд. „Булвест 2000” в този вид. Сайтът

desebg.com

потърси за коментар човекът, който е в дъното на тези забравени събития отпреди 30 години –

режисьорът Евгений Михайлов,

заснел скандалната реплика на Петър Младенов, довела по-късно оставката му като президент. Евгений Михайлов отговаря на въпроси на журналиста Христов за целите и причините на извършената от Искра Баева манипулация. „Ще бъде огромно престъпление, ако подобни учебници стигнат до учениците. Защото това ще означава, че четвърто-пето поколение в България да бъде възпитавано в България в ЛЪЖА”, категоричен е Евгений Михайлов.

Г-н Михайлов в един от новите учебници по история в частта за събитията след 1989 г. е направен акцент случая с танковата реплика на Петър Младенов. Дословният текст е: „На митинга от 14 декември 1989 г. поискват отмяната на чл. 1 от Конституцията. П. Младенов се опитва да успокои множеството, но не искат да го чуят и той казва на околните думи, заснети от Евгений Михайлов. След

половин година в предизборен клип на СДС прозвучава записът с фразата: „По-добре е танковете да дойдат”. Избухва скандал, от БСП оспорват автентичността на записа и твърдят, че Младенов е казал: „По-добре е Станко (Тодоров, председател на НС) да дойде”. Споровете продължават и до днес.” Прави ли ви впечатление, че историчката Иска Баева, която е автор на този раздел, е пропуснала един основен факт, а именно, че не е посочила, че има ясно заключение за автентичността на записаната от вас реплика от страна на специално създадена експертна комисия?

– Публикуването в учебника не ме изненадва, знаейки кой е авторът, тъй като основният проблем на тази тема, както и на другите теми за комунизма, е полуистината, с която авторите си служат. А всъщност лъжата е основният проблем на [събитията от 14 декември 1989 г. и от последвалата оставка на Петър Младенов през юли 1990 г.](#) Ще припомня, че той си подаде оставката не, защото е казал репликата „По-добре е танковете да дойдат”, а защото излъга, че не я е казал. Студентите и протестиращите тогава граждани бяха абсолютно нетърпими към лъжата. Затова трябва да се знае, че лъжата коства оставката на президента Петър Младенов.

Ще припомня за тези събития отпреди 29 години, че имаше заключение на следствието и на комисията, в чийто състав влизаха 34 души. Единодушното решение на комисията бе, че записът, който [бях заснел с моята камера на 14 декември 1989 г. с казаното от Петър Младенов,](#) е автентичен. Единственият спор бе породен от няколко – две или три мнения – затова, че сравнителната частица в репликата е „по”, а не „най” – „По добре е танковете да дойдат” или „Най-добре е танковете да дойдат”.

То това всъщност не променя смисъла на изреченото от Младенов.

– Да. Но не само това. Освен заключението експертната комисия много от участниците след години казаха истината. Аз лично получих извинение от ген. Атанас Семерджиев, началник на Генералния щаб на БНА по време на събитията на 14 декември 1989 г. В спомените си в книгата „Пожарът” той е написал отделна глава „Танковгейт”, в която признава автентичността на репликата. Нещо повече, признава, че е получил заповед от ген. Добри Джурев, министър на народната отбрана по това време, да приведе танковата бригада в повишена бойна готовност. Той е отказал да изпълни заповедта, притеснявайки се да не се създаде допълнително напрежение, ако офицери и сержанти бъдат вдигнати по тревога от домовете си да се явят в танковата бригада,

Написано от Христо Христов
Четвъртък, 27 Юни 2019 08:12

тъй като и без това, както Атанас Семерджиев пише в спомените си, улиците около площада пред парламента на 14 декември 1989 г. са били пълни с камиони с вътрешни войски, готови да се намесят за потушаване на протеста. Семерджиев е получил повторно заповед към 21 ч. и отново е отказал, а по-късно се обосновава, с това, че е получил устни заповеди, а не писмени, както е по армейския устав.

Следователят по този случай в следствието не беше ли Бойко Рашков, който в годините на прехода беше избран за директор на Националната разузнавателна служба по време на управлението на кабинета Виденов, беше депутат от БСП, зам.-министър на правосъдието в кабинета Станишев, а за последно БСП миналата година го предложи за нов мандат в Бюрото за контрол на специалните разузнавателни средства, което го ръководи в периода 2013-2018 г.?

– Да, Бойко Рашков беше следовател по това дело и се опитваше да преиначи абсолютно казаното от мен при разпитите, които проведоха с мен. Аз бях подложен на над 20 часа разпити тогава в Главно следствено управление на МВР. Даваха ми се стенографски протоколи на показания, които искаха аз да подпиша, но със съдържание, в което не беше записано това, което аз бях казвал. И продължение на часове съм редактирал и отказах да подпиша, докато не се напише в протоколите, дословно това, което казвам. Бойко Рашков отказа да разпита свидетелите (две сестри Жени и Ягода Апостолови) който първи видяха записа с репликата, половин час след заснемането! Казах за тях още при първия разпит, но така и не ги разпитаха. Накрая те се изплашиха, че може да им се случи нещо и написаха декларация, която занесоха във всички тогава съществуващи медии. Разказаха какво са видели и чули още същата вечер, защото аз продължих от площада при тях (живееха срещу входа на двора на СУ). Декларацията им излезе само във вестник "Демокрация" на 4 юли. Бойко Рашков побесня. Цялата им версия за монтаж отиде на кино! Вечерта излезе забавеното решение на експертната комисия!!!

Но още по-интересното е, че се опитваха да окажат влияние и на експертната комисия. За чест на всички участници – много от хората в нея бяха най-изявени личности от сферата на киното, които работят със звук и картина, имаше логопеди, представители на Института по криминалистика, всякакви технически специалисти – те единодушно заявиха, че записът е автентичен. Това се каза многократно тогава. Но четейки пак спомените на Атанас Семерджиев, аз по-късно разбрах от тях, че тогава при събитията от 1990 г. ген. Леонид Кацамушки, шеф на следствието, е отказал първоначално да се образува следствие. Петър Младенов го е викал специално, но Кацамушки си е подал оставката, заявявайки, че е абсолютно безсмислено да се прави такова следствие. След това е оттеглил оставката си, но две години по-късно на една пресконференция през

Написано от Христо Христов
Четвъртък, 27 Юни 2019 08:12

януари 1992 г. ген. Кацамунски и ген. Коста Богацевски, тогавашни ръководители на следствието, на пресконференция в БТА, съобщиха, че освен, че записът е автентичен и това е установено от тукашната комисия, те са били изпратили записа на колегите си в КГБ и оттам също са им отговорили, че за съжаление нищо не могат да направят, защото записът е автентичен.

Четейки мемоарите на ген. Семерджиев за мен беше откритие какво се е случвало от другата страна точно в този период. Оказва се, че техническите служби на МВР са разбрали, че съществува такъв запис, но не са знаели кой го е направил и тогава задачата е била или записът да изчезне, или да се покаже, че е фалшив, като изземат всички аудио и видео касети, и филмови ленти от всички камери, които са се намирали там. И са иззели записите от радиото, телевизията и от всички журналисти, които са били наблизо, за да могат да кажат след това: „ето никъде го няма казано това, следователно, ако се появи такъв запис, значи той е фалшификат”.

Има и още нещо. Когато вече записът беше излъчен между двата тура на изборите, ген. Атанас Семерджиев вече е бил министър на вътрешните работи и тогава неговите другари са го критикували, че не се е справил със задачата да неутрализира този запис. А шефът на техническите служби в МВР ген. Петър Барбалов е казал на Петър Младенов: „Другарю Младенов, вие отречете, а ние ще докажем, че записът е фалшификат”.

Години по-късно попитах Петко Симеонов, който тогава беше председател на предизборния щаб на СДС, защо СДС отказваше да пусне записа още в началото на предизборната кампания април – началото на месец май 1990 г., а ние с Малина Петрова и Георги Данаилов се наложи на своя глава да го пуснем между двата тура на изборите? И Петко Симеонов ми каза: „Евгений, бяха ни извикали с Желю Желев при Луканов и Младенов и ни казаха, че те знаят, че има такъв запис. И ни предупредиха, че ако излъчат този запис, то те ще извадят досиетата на агентите в кандидатдепутатските листи на СДС”.

Рекетирани са ги с досиетата.

– Да и аз останах потресен, защото това го разбрах над 20 години по-късно. Това е била причината да се спира от СДС излъчването на този запис.

Защо според вас тази информация за истинността на записа и категоричното произнасяне на комисията по случая е спестена или пропусната в учебника от Искра Баева, а вместо това тя лансира тезата, че „и до днес споровете продължават”?

– Защото според много от членовете на БКП/БСП този въпрос с оставката на Петър Младенов е много болезнен. И те и днес се опитват да казват, че не е имало толкова нещо. Пак ще повтаря – основното е, че президентът Младенов предпочете лъжата, а хората бяха нетърпими към лъжата и това му костваше оставката. А не, че е казал точно тези думи. Той можеше да излезе и да каже пред нацията: „Да, казах това, но нищо не се случи, бях излязъл от нерви, извинявайте” и всичко да приключи.

Сега не се ли извършва нова лъжа от един историк, който е бил член и на БКП, и на БСП, а днес едно издателство му е поверило да пише учебник по история и той си позволя да пренебрегне известни факти, предпочитайки да ги манипулира 29 години след събитията?

Да, защото оставката на Петър Младенов беше повратен момент в тогавашната политическа обстановка, когато преименувана от БКП на БСП партия спечели изборите и изобщо не се вписваше в плановете им. Те не се радваха на победата, а още в първия ден след изборите тръгнаха да защитават Петър Младенов от гнева на студентите. И точно това съмнение, че казаното от него може би не е истина, е опит да измият част от тогавашната си срамна история. Защото цялото поведение на БКП в този период беше изключителна манипулативно. Наричаха протестиращите хлебарки, гниди, фашисти – пропагандата действаше на пълни обороти.

Екстремисти им беше една от любимите обиди.

– Да, във в. „Дума” имаше специална колонка на Стефан Продев, в която демократите бяха наричани екстремисти. Тогава точно се положи основата на цялата тази пропаганда на лъжата при демократични условия, благодарение на която режимът на

Написано от Христо Христов
Четвъртък, 27 Юни 2019 08:12

БКП управляваше 45 години. И в този период започна насаждането на това етническо напрежение, на което сме свидетели и днес. Ще припомня, че тогава самата БКП наричаше представителите на СДС турци с фесове и национални предатели, защото СДС защитаваше връщането на насилствено отнетите по време на „възродителния процес“ имена. Но БКП подклаждаше бунтове към връщането на имената, което продължи през 1990-1991 г. По този начин бе създаден образа на ДПС, тоест легендата на ДПС като спасители на етническия мир.

Към този акцент за „танковата реплика“ в учебника по история на „Булвест 2000“ е зададен и следния въпрос, на който учениците трябва да отговорят и той е: „Коя теза за танковата реплика приемате? Аргументирайте се.

” Не се ли подвеждат младите хора, които абсолютно нищо не знаят за този случай и ще го научат вероятно за първи път от учебника по този перфидно манипулативно поднесен от Искра Баева начин, която им е спестила истинските и достоверни факти?

– В този въпрос всъщност е най-долната манипулация на автора на текста Баева, защото няма две тези. Има една единствена теза и тя е, че записът е автентичен, че са казани тези думи и в течение на годините много от присъстващите на онези събития си признаваха. Включително и тогавашният редактор на в. „Труд“ Тошо Тошев. Той е описал този епизод в една от книгите си със спомени. Посочил е, че в кулоарите на Народното събрание са обсъждали вариантите за силово действие, а самата [Нешка Робева, тогава народен представител от БКП](#)

, която до ден днешен казва, че репликата на Петър Младенов е фалшификат, тогава, на 14 декември 1989 г. вечерта, излизайки от Народното събрание към 19. 30 ч., преди да излезе Петър Младенов, прави следното: Започва по микрофона да призовава хората с думите „дайте да не окървяваме нашата млада демокрация. Нека на този площад да не се случва това, което стана в Пекин“. Тя има предвид събитията от площада Тиенанмън в Китай, където властта използва танкове срещу протестиращите.

Какво е вашето мнение – трябва ли МОН и министъра на образованието да одобрят за преподаване в училище учебници с подобни манипулации като тази, направена в учебника на „Булвест 2000“ в текста на Искра Баева?

– Следейки цялата дискусия около учебниците не само по тази тема, за която сега говорим с вас, а и по много други, включително за т. нар. Септемврийско въстание, за 9 септември и жертвите след преврата, „постиженията” на социализма, събитията след 1989 г. и т.н., ще бъде огромно престъпление, ако подобни учебници стигнат до учениците. Защото това ще означава, че четвърто-пето поколение в България да бъде възпитавано в България в ЛЪЖА. И то от учебници, които са написани от автори, които са били членове на партия, която със закон на Народното събрание е обявена за престъпна и със закон комунистическият режим е обявен за престъпен. Да се оправдават престъпленията на комунистическия режим и да бъдат възпитавани сега, в 2019 г., поколения на ред по такива учебници в лъжа и манипулация е огромно престъпление. Ние трябва да знаем своята истинска история, да знаем своето минало, включително и близкото, за да не го повтаряме в бъдеще.